

INHOUD

Milarepa 7

Meneer Ibrahim en de bloemen van de Koran 81

Oscar en oma Rozerood 175

Het begon allemaal met een droom.

Hoge bergen... een bouwsel neergezet op de rotsen, een rood bouwsel, bezonken rood, zo rood als de ondergaande zon; wat lager lagen karkassen van honden in een wolk van vliegen te rotten... Ik stond dubbelgevouwen in de wind. In mijn droom stond ik met beide voeten op de grond, maar het leek net alsof ik heel hoog zweefde, hoger dan ik zelf was, boven een vrij tenger lichaam, zo broos als een vlinderleugel. Het was mijn lichaam en tegelijkertijd was het niet van mij. Door mijn

aderen stroomde een nooit opdrogende haat die mij ertoe dreeflangs wegen en paden te zoeken naar een man die ik met mijn stok wilde doden; de haat was hevig, een zwarte, borrelende melk die ten slotte overkookte en mij wakker maakte.

Ik was weer alleen, helemaal alleen, gewoon in mijn eigen bed, in mijn kamer in Montmartre, onder een Parijse hemel.

Ik vond het een grappige droom.

Maar de droom kwam terug.

Waar komen dromen vandaan?

En waarom werd ik opeens door deze droom bezocht?

Elke nacht zwierf ik weer over de keien van lange wegen met die wraaklust in mijn hart. En altijd die hondenkadavers, en die stok in de palm van mijn hand, op zoek naar de man die hij moest doodslaan.

Ik begon bang te worden. Normaal ge-

sproken dienen dromen zich aan om daarna meteen weer te verdwijnen, maar deze droom liet me niet meer los! Ik begon in twee werelden te leven, beide even bestendig, even werkelijk: hier, in Parijs, de wereld van overdag waarin ik tegen dezelfde meubels, tegen dezelfde mensen aan botste, in dezelfde stad; en daar – maar waar was daar? –, de wereld van de hoge rotsbergen waar ik een man wilde doden. Als dromen ook overdag terugkomen, wanneer je klaarwakker bent, hoe kun je dan niet gaan geloven dat je een tweede leven leidt? Welke deur had mijn slaap voor mij ontsloten?

Het duurde twee jaar voordat het antwoord zich in de vorm van het gezicht van een vrouw openbaarde.

Een vrouw die even schimmig was als de rook van haar sigaret; zij zat achter in het

café waar ik altijd ging ontbijten, alleen aan haar tafeltje, haar blik verscholen achter de rook die om haar heen kringelde. Ik at mijn croissant terwijl ik naar haar staaarde, zonder bijgedachte, zomaar, omdat ze deel uitmaakte van de mensen die je gadeslaat zonder eigenlijk te weten waarom ze je aandacht trekken.

De vrouw stond op en kwam tegenover mij zitten. Ze pakte de croissant uit mijn handen en at hem verder op. Het ging zo vanzelfsprekend dat ik haar liet begaan. Daarna keek ze mij in de ogen.

‘Jij bent Swastika,’ zei ze. ‘Jij bent de oom. Jij bent de man door wie het allemaal is gebeurd, het steentje waarover je aan het begin van de weg struikelt.’

‘Ik denk van niet,’ zei ik alleen maar. ‘Ik ben Simon.’

‘Nee,’ zei ze.

‘Heus waar, Simon, al achtendertig jaar lang.’

‘Jeweeterniets van,’ zeize kortaf. ‘Jeheet Swastika. Al eeuwenlang zwerf je door de bergen van je dromen terwijl je je ziel probeert te zuiveren. Je zou je van de haat willen bevrijden. Endat zal je alleen maar lukken als je het verhaal vertelt van degene tegen wie je hebt gestreden, het verhaal van Milarepa, de beroemdste kluzenaar die ooit heeft bestaan. Als je het verhaal honderdduizend keer hebt verteld, zul je eindelijk ontkomen aan de samsara, de eindeloze kringloop van wedergeboorten.’

Daaropgingzeweeraan haartafeltjezitten en trok zich terug achter een bewegende, blauwachtige muur van rook. Ze herhaalde: ‘Honderdduizend keer, hoor je me, honderdduizend keer...’

Ik dacht natuurlijk dat ze niet goed bij

haar hoofd was, maar die twee namen had ik onthouden: Swastika en Milarepa, de oom en de neef, en ik ging op zoek om erachter te komen wie dat waren. In een bibliotheek ontdekte ik de liederen van Milarepa, de eerbiedwaardige en machtige yogi. En ik ging op reis naar Tibet omdat ik wilde zien hoe het er daarboven uitzag, op het dak van de wereld. En ik las de gedichten die hij aan zijn leerlingen had nagelaten. En ik leerde, op mijn achtendertigste, dat ik inderdaad Swastika heet en dat ik die naam al negen eeuwen lang draag.

Mijn dromen hebben het mij verteld: ik ben hond, mier, knaagdier, rups, kameleon en strontvlieg geweest. Tot nu toe heb ik weinig mensenlevens gehad waarin ik mezelf heb kunnen bevrijden door mijn verhaal te vertellen. Mijn gedaanteveran-

deringen waren niet bepaald succesvol. Te vaak rat of muis, te vaak doodgegaan in een val of de bek van een kat. Nu ik dit lichaam heb, moet ik de verloren tijd inhalen. Vanavond, volgens mijn berekeningen en die van mijn dromen, denk ik dat ik de honderdduizendste keer nader... Of is het de negenennegentigduizend-negenennegentigste? Of toch de honderdduizendste?

Met dat soort getallen raak je al gauw de tel kwijt.

Mijn verhaal begint in Tibet, in de streek recht boven het midden. Ik was herder.

Op een dag drongen demonen het lichaam van mijn geiten en mijn jaks binnen. De dieren zweetten van de koorts en stonden duizelig te trillen op hun poten. In een paar dagen tijd waren ze dood, ze

hadden zich leeggekwijld. Ik werd door de ziekte geruïneerd.

Met niet meer dan een paar bundeltjes spullen kwam ik met mijn vrouw en al mijn zonen bij mijn neef in Kya Ngatsa aan. Hij ontving ons heel vriendelijk. In zijn huis groeide de kleine Milarepa op, die ons tegemoet kwam rennen om ons te begroeten.

Ik herinner me zijn eerste glimlach, op de drempel waar hij de deur voor ons openhield.

Het kind Milarepa was erg aangedaan toen hij hoorde van het onheil dat ons had getroffen; hij beklagde ons, hij omhelsde ons, hij wilde al zijn speelgoed aan mijn zonen geven. En toen hij merkte dat mijn vrouw en ik ieder nog maar één kledingstuk hadden, één enkel kledingstuk dat we alleen maar bij mooi weer zouden kun-

nen wassen, begon hij te huilen. In een oogwenk werd ik door zijn medelijden met luizen en lompen bedekt. Ik werd door zijn goedheid vernederd. Zijn gesnik deed mij beseffen dat ik arm was. En ik geloof dat ik die avond, die avond dat er zoveel tranen werden vergoten, wist dat ik hem voor altijd zou haten.

Ik werkte hard. Je kon in die streek gemakkelijk geld verdienen. In een paar jaar tijd vergaarde ik een vermogen.

Milarepa was zes jaar toen hij zijn vader verloor. Mijn neef had hem in zijn testament aan mijn zorgen toevertrouwd, evenals zijn jongere zusje en zijn moeder. Hun bezittingen – jaks, paarden, schapen, koeien, geiten, ezels, de driehoekige akker en andere stukken grond – plus alles wat op zolder lag opgeslagen aan goud, zilver, koper, ijzer, turkooizen, zijden stoffen en

graanvoorraad, alles werd tijdelijk aan mij toevertrouwd, totdat Milarepa oud genoeg zou zijn om zijn eigen huishouding op te zetten.

Staande bij het koude lichaam van mijn neef en temidden van het geweeklaag van de zijnen besloot ik dat de kleine Milarepa nooit meer zou glimlachen zoals hij naar mij had durven glimlachen, dat hij nooit meer in tranen van medelijden zou uitbarsten, die al te zachtmoedige tranen, die tranen van een rijk jongetje dat met een ander te doen heeft.

Ik verdreef hem uit het grote huis, ik dwong hen allemaal, hem, zijn zusje en zijn moeder, te gaan werken.

In een paar jaar tijd verschrompelde zijn moeder tot een afgeleefd, tandeloos oud vrouwtje met sliertig grijs haar. Zijn zusje deed bij anderen het vuile werk. Milarepa

zelf was bleek en mager geworden; zijn haar, dat vroeger in gouden krullen naar beneden viel, zat onder de luizen en de neten. Toch werd hij groot en knap. Hij wachtte op mijn bezittingen als op iets dat hem toekwam, hij hield zijn hoofd recht, hij geloofde in rechtvaardigheid, hij noemde mij oom en maakte me niet eens voor dief uit. Ik haatte hem.

Toen hij twintig werd en zijn erfenis kwam opeisen, begreep hij dat ik die nooit aan hem zou teruggeven. Hij schold me de huid vol en begon te drinken. 's Morgens vroeg werd hij dronken uit greppels opgevist. Hij werd een mens als alle anderen. Eindelijk ging hij door de knieën.

Hij verliet onze streek. Hij verdween. Mijn wraak voltrok zich. Om die wraak volledig te maken hoefde ik alleen nog maar te wachten totdat zijn zuster voor-

goed met haar benen wijd zou gaan liggen, wat ze soms al deed als ze niet genoeg had aan de aalmoezen.

Mijn zonen trouwden. Mijn huis vulde zich met zwangere en vrolijke schoondochters. Net als hun buiken dijde ook mijn vermogen uit. Het leek zelfs alsof de lentegroener werd en langer duurde. Mijn vrouw noemde dat geluk.

Het was de dag van de bruiloft. Ik gaf mijn jongste zoon ten huwelijk. Vijfendertig genodigden zaten al aan het feestmaal in de grote zaal toen ik met mijn vrouw naar buiten liep om de bedienden instructies te geven. Hebben we er goed aan gedaan de zaal te verlaten?

Een dienstmeid kwam doodsbang de stallen uit rennen.

‘Heer, heer!’ schreeuwde ze. ‘De paarden zijn weg!’

Ik rende erheen. De boxen waren vol, maar in plaats van paarden vond ik er een krioelende massa van schorpioenen, spin-
nen, padden, slangen en kikkervisjes. Hier was duidelijk zwarte kunst in het spel.

Ik rende naar binnen om mijn gasten te waarschuwen, maar het was al te laat.

De hitsige hengsten en de tochtige merries waren de feestzaal binnengestormd en in een concert van hels gehinnik besprongen de hengsten de merries, met het zweet op de dijen en het schuim op de lippen; en al die steigerende, snuivende en briesende paarden schopten tegen de muren en traptten tegen de pilaren. In een oogwenk stortte het huis in, de balken begaven het, het dak zakte in elkaar, en temidden van het gekraak van botten, het laatste bronstige gehinnik en de laatste wanhoopskretten steeg een immense rookwolk op.

Daarna werd het stil, een kille, plechtige stilte, de stilte van de grote gletsjers als de winter op z'n koudst is.

Vijfendertig mannen en vrouwen, onder wie mijn zonen en mijn schoondochters. Allemaal dood. Mijn vrouw en ik hadden niet eens meer de kracht om te vloeken of te weeklagen. Waarom waren wij ook niet doodgegaan?

Toen kwam Wit Juweel te voorschijn en ze danste van geluk op de puinhopen.

‘Milarepa, mijn zoon, heb dank! Jij hebt ons gewroken. Dank je dat je gedurende die lange jaren de toverkunst van de bezweringen hebt geleerd. Ik heb er geen spijt van dat ik jou al mijn verborgen gehouden bezittingen heb gegeven om je de hoogste leerschool te laten volgen. Bravo, mijn zoon, heb dank!’

Ik stond op om haar te doden. Maar de